

หลักสูตรระยะสั้น

เรื่อง “หนูน้อยวัยใส ใส่ใจคัดแยกขยะ”

โดย

นางสาวปราณี จันทิวงศ์
รหัสนักศึกษา 571151321118

หลักสูตรระยะสั้น

1. เรื่อง “หนูน้อยวัยใส ใส่ใจคัดแยกขยะ”

2. หลักการของหลักสูตร

ในปัจจุบันปัญหาเรื่องขยะนับว่าเป็นปัญหาสำคัญทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ สาเหตุเนื่องมาจากประชากรในประเทศมีจำนวนมากขึ้น ชุมชนก็เพิ่มขึ้น สถานประกอบการต่างๆมีมากขึ้น และ สิ่งที่มาอย่างเลี่ยงไม่ได้ก็คือ ขยะ ย่อมมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย จนกระทั่งการกำจัดขยะไม่สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนขยะ จึงมีขยะที่เหลือตกค้างรอการกำจัดอยู่เป็นจำนวนมาก แม้จะมีพื้นที่ที่จัดไว้เพื่อรองรับขยะแต่ก็ไม่เพียงพอกับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สร้างปัญหาเป็นอย่างมากทั้งทาง ด้านทัศนวิสัย กลิ่น ความสะอาด และอาจก่อให้เกิด ปัญหาขยะล้นเมืองได้ “ขยะ” ผู้คนส่วนมาก ละเลยและไม่เห็นคุณค่า ทั้งที่ขยะเหล่านั้นหากนำมาคัดแยกอย่างถูกวิธีแล้วจะสามารถสร้างประโยชน์ได้ และยังสามารถนำกลับมาหมุนเวียนเข้ากระบวนการผลิตเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง ซึ่งเป็นการประหยัดทรัพยากรและเงินงบประมาณแผ่นดินได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งปริมาณขยะก็จะจำนวนลงได้มาก ซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อสิ่งแวดล้อม ต่อประชากร และต่อประเทศชาติต่อไป

ในพื้นที่บ้านใหม่เจ้าพระยา ได้ประสบปัญหาปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นแล้วยังมีปัญหาการทิ้งขยะของคนในชุมชนมีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในการทิ้งขยะ และไม่รู้จักวิธีการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงทิ้งขยะต่างๆลงไปรวมในถังเดียวกัน ทำให้สุนัขมาคุ้ยเขี่ยถังขยะเพื่อหาเศษอาหาร ส่งผลให้ขยะตกออกจากถังและปลิวเกลื่อนกลาดทั่วบริเวณจุดต่างๆในชุมชน ทำให้ชุมชนของเราสกปรกไม่น่าอยู่ อีกทั้งยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคอีกด้วย และหลายๆคนก็ไม่สนใจ ละเลยไม่เห็นคุณค่า ทั้งที่ขยะเหล่านั้นหากนำมาคัดแยกอย่างถูกวิธีแล้วจะสามารถสร้างประโยชน์ได้

ผู้จัดทำได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น จึงจัดหลักสูตรเพื่อให้ความรู้ และส่งเสริมให้เด็ก ได้เรียนรู้เกี่ยวกับขยะ ประเภทของขยะ การคัดแยกขยะ และเพื่อนำขยะบางส่วนกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก ซึ่งเป็นการประหยัดทรัพยากรรวมทั้งเป็นการลดปริมาณขยะ อีกทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึก รักสิ่งแวดล้อมของเด็ก มีวินัยต่อตนเอง ต่อสังคม และประเทศชาติต่อไป

3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- 1) เพื่อให้เด็กรู้จักประเภทของขยะ การคัดแยกขยะ
- 2) เพื่อให้เด็กมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม
- 3) เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าและประโยชน์ของวัสดุเหลือใช้

4. กลุ่มเป้าหมาย

-เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่เจ้าพระยา จำนวน 36 คน

5. เนื้อหาในหลักสูตร “หนูน้อยวัยใส ใส่ใจคัดแยกขยะ”

หัวข้อที่ 1) ขยะคืออะไร

หัวข้อที่ 2) ประเภทของขยะ

หัวข้อที่ 3) ประโยชน์ของการคัดแยกขยะ

หัวข้อที่ 4) สิ่งประดิษฐ์จากขยะ

6. การดำเนินการในหลักสูตร

หัวข้อที่ 1 ขยะคืออะไร

ขั้นตอนการทำการกิจกรรม

- 1.วิทยากรเปิด VDO นิทานเรื่อง “ปัสสาวะขยะ”
- 2.วิทยากรแนะนำตนเอง พร้อมแนะนำนิทานดังกล่าวที่เปิดให้เด็กดู
- 3.วิทยากรกล่าวถึงขยะคืออะไร และเกิดขึ้นมาได้อย่างไร
- 4.วิทยากรให้เด็กร่วมแสดงความคิดเห็นว่าอะไรที่เรียกว่าขยะได้บ้าง

หัวข้อที่ 2 ประเภทของขยะ

ขั้นตอนการทำการกิจกรรม

- 1.วิทยากรท่องคำคล้องจอง “ขยะ”
- 2.วิทยากรนำตัวอย่างของขยะประเภทต่างๆมาให้เด็กดู พร้อมบอกชื่อของขยะประเภทต่างๆ
- 3.วิทยากรขออาสาสมัคร ออกมาบอกชื่อของขยะประเภทต่างๆ เพื่อเป็นการทบทวนความรู้เกี่ยวกับชื่อของขยะอีกครั้ง

หัวข้อที่ 3 ประโยชน์ของการคัดแยกขยะ

ขั้นตอนการทำการกิจกรรม

- 1.วิทยากรร้องเพลง “ขยะ” พร้อมให้เด็กทำท่าทางประกอบเพลงตามจินตนาการ
- 2.วิทยากรเตรียมถังขยะ 4 สี และขยะประเภทต่างๆที่เด็กได้เรียนรู้แล้ว
- 3.วิทยากรอธิบายความหมายสัญลักษณ์ของถังแต่ละสีว่าควรใส่ขยะประเภทใด
- 4.วิทยากรสาธิตการคัดแยกขยะแต่ละประเภทลงถังถึงแต่ละสีให้เด็กดู
- 5.วิทยากรให้เด็กได้ทดลองการคัดแยกขยะลงถัง

หัวข้อที่ 4 สิ่งประดิษฐ์จากขยะ

ขั้นตอนการทำการกิจกรรม

- 1.วิทยากรนำขวดน้ำพลาสติกมาให้เด็กๆได้ดูและร่วมแสดงความคิดเห็นว่าขวดน้ำพลาสติกดังกล่าวเด็กๆสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อะไรได้บ้าง
- 2.วิทยากรนำตัวอย่าง “กล่องดินสอ”และอุปกรณ์ แนะนำให้เด็กดู พร้อมสาธิตวิธีการประดิษฐ์
- 3.วิทยากรแจกอุปกรณ์ให้เด็กได้ลงมือประดิษฐ์ “กล่องดินสอของหนู” และตกแต่งให้สวยงามตามจินตนาการ โดยมีทีมวิทยากรคอยดูแล แนะนำอย่างใกล้ชิด
- 4.เมื่อเด็กประดิษฐ์เสร็จแล้ว ให้เด็กแต่ละคนนำเสนอผลงานของตนว่ากล่องดินสอของหนูมีชื่อว่าอะไร ประดิษฐ์มาจากอะไร และการนำไปใช้อย่างไร

7. สิ่งที่ได้รับเมื่อเข้าร่วมหลักสูตร

- 1) ชิ้นงานสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้
- 2) เกียรติบัตรการเข้าร่วมอบรมหลักสูตร
- 3) เอกสารคู่มือการคัดแยกขยะ

ภาคผนวก

1. เนื้อหาในหลักสูตร
2. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในหลักสูตร
3. แบบประเมินที่ใช้ในหลักสูตร
4. ประวัติของผู้จัดทำหลักสูตร

1. เนื้อหาในหลักสูตร

เนื้อหาในหลักสูตร “หนูน้อยวัยใส ใส่ใจคัดแยกขยะ”

หัวข้อที่ 1) ขยะคืออะไร

ขยะคือสิ่งต่างๆ ที่ผู้คนไม่ต้องการและทิ้งมันไป ขยะมีมากมายหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นของแข็ง ของเหลว ขยะที่ย่อยสลายได้และที่ย่อยสลายไม่ได้ ของที่ใช้ประโยชน์ได้และที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ และขยะมีพิษต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ถ้าหากมีการจัดการหรือกำจัดไม่ถูกต้อง เพราะขยะส่วนมากแล้วเกิดจากผลของการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ในแต่ละวัน วันหนึ่งๆ มีสิ่งของต่างๆ ที่เหลือใช้และถูกทิ้งในปริมาณที่มากมายจนเกิดปัญหาขยะล้นเมือง

หัวข้อที่ 2) ประเภทของขยะ

1. ขยะธรรมชาติ หรือขยะที่ย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหารใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผักผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น เช่น เศษผัก เศษใบไม้ใบหญ้า เศษอาหาร ซึ่งสามารถนำไปหมักทำปุ๋ยได้ เป็นต้น ถังรองรับขยะธรรมชาติ หรือขยะที่ย่อยสลาย คือ ถังสีเขียว

2. ขยะรีไซเคิล หรือขยะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ กระป๋องเครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษโลหะ อลูมิเนียม ยางรถยนต์ ถังรองรับขยะรีไซเคิล คือ ถังสีเหลือง

3. ขยะทั่วไป หรือขยะที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ เป็นขยะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าในการนำไปรีไซเคิล เช่น ขอบะหมี่สำเร็จรูป เปลือกลูกอม ถูขนม ถูพลาสติก ห่อพลาสติกใส่ขนม ถูพลาสติกบรรจุผงซักฟอก เปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร พอยล์เปื้อนอาหาร ขอบหรือถูพลาสติกสำหรับบรรจุเครื่องอุปโภคด้วยวิธีรีดความร้อน เป็นต้น ถังรองรับขยะทั่วไป คือ ถังสีฟ้า

4. ขยะอันตราย คือ วัตถุอย่างอื่นที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรืออาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืชหรือทรัพย์สิน เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะที่ใช้บรรจุสารกำจัดแมลงหรือวัชพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ถังรองรับขยะอันตราย คือ ถังสีส้มหรือสีแดง

หัวข้อที่ 3) ประโยชน์ของการคัดแยกขยะ

การคัดแยกขยะ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมจัดแบ่งหรือแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะองค์ประกอบ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อลูมิเนียม โดยใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักรกลเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ หรือใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์ ซึ่งมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยลดปริมาณขยะลง เพราะเมื่อแยกวัสดุส่วนที่ยังมีประโยชน์ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก แก้ว
2. ประหยัดงบประมาณที่ใช้เพื่อกำจัดขยะ เมื่อขยะที่ต้องกำจัดลดลง ใช้งบประมาณน้อยลง
3. ช่วยลดการสิ้นเปลืองพลังงานและทรัพยากร
4. ช่วยรักษาสภาพแวดล้อมเกิดมลพิษต่อโลกน้อยลง ช่วยลดการเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรงลง

หัวข้อที่ 4) สิ่งประดิษฐ์จากขยะ

พลาสติกเป็นขยะที่ไม่ย่อยสลายซึ่งเป็นปัญหาที่สามารถนำไปสู่มลพิษต่างๆ ทั้งยังรบกวนระบบนิเวศ หากได้รับการจัดการไม่ถูกต้องขณะผู้จัดทำจึงนำเสนอวิธีแก้ไขและบรรเทาปัญหาสิ่งแวดล้อมซึ่งผู้จัดทำได้นำความรู้เกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสิ่งประดิษฐ์ รีไซเคิล โดยการนำขวดน้ำที่ไม่ใช้แล้ว มาประดิษฐ์เป็นกล่องดินสอเนกประสงค์ ซึ่งจะช่วยลดจำนวนของขวดน้ำที่ใช้แล้ว และยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน นำหลัก 7R มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดังนี้

1. **Refuse** การปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสิ่งของหรือบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะรวมทั้งเป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ขวดพลาสติก กล่องโฟม หรือ ขยะมีพิษอื่น ๆ

2. **Refill** การเลือกใช้สินค้าชนิดเติมซึ่งใช้บรรจุภัณฑ์น้อยชิ้นกว่า ขยะก็น้อยกว่าด้วย

3. **Return** การเลือกใช้สินค้าที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์กลับสู่ผู้ผลิตได้ เช่น ขวดเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ

4. **Repair** การซ่อมแซมเครื่องใช้ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ไม่ให้กลายเป็นขยะ

5. **Recycle** เป็นการนำวัสดุที่หมดที่หมดสภาพแล้วหรือที่ใช้แล้วมาแปรสภาพด้วยกระบวนการต่างๆ เพื่อนำกลับมาใช้หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ตลอดจนการแยกขยะที่ยังใช้ประโยชน์ได้ให้แยกต่อการจัดเก็บและส่งแปรรูป เช่น บรรจุภัณฑ์ พลาสติก แก้ว กระจก เครื่องดื่ม ต่างๆ นำขวดพลาสติกไปรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยขบวนการผลิตนั้นต้องส่งผลเสียต่อโลกน้อยที่สุด อย่างเช่น การทำไม้ของตกแต่งต่างๆ จำพวก โมบาย กระดาษต้นไม้ โคมไฟ แก้วนี้ นอกจากนี้ยังสามารถนำมาทำเป็นกล่องดินสอเนกประสงค์ได้อีกด้วย

6. **Reuse** การนำบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ แทนที่จะทิ้งขวดพลาสติกไปหลังจากที่ใช้เสร็จก็ควรนำกลับมาบรรจุน้ำดื่มตามแหล่งบริการน้ำดื่มต่างๆ ควรใช้ในระยะเวลานั้นๆ เพราะหากใช้ในระยะเวลาที่นานไปอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อร่างกาย (หากไม่ใช้แล้วก็กลับไปรีไซเคิลตามเดิม เพื่อเป็นการลดจำนวนขยะจากขวดพลาสติก)

7. **Reduce** การลดการบริโภคและหาทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

2. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในหลักสูตร

1. เอกสารการอบรมหลักสูตร/เอกสารคู่มือการคัดแยกขยะ

2. เครื่องเล่นVDO /แผ่น VDOนิทาน

3. คำคล้องจอง “ขยะ”

ขยะ ขยะ มีมากเหลือเกิน
 มั่วทั้งกันเพลิน จึงมีขยะ
 ช่วยกัน ช่วยกันเถิดนะ
 ช่วยเก็บขยะ ให้มันหมดไป

4. ตัวอย่างของขยะประเภทต่างๆ

ขยะเปียก

ขยะทั่วไป

ขยะทั่วไป

ขยะอันตราย

5. เพลง “ขยะ”

เพลง “ขยะ”

ขยะ ขยะ ขยะ
ใครทิ้ง เจ้านะ ขยะเจ้าขา
ทิ้งไม่ ถูกที่ ไม่ดีเลยหนา
มามามา จะพาไปลงถัง
เด็กเอ๋ย เด็กดี
ทิ้งให้ ถูกที่ ชาตีก็น่าหวัง
วินัยในตน ทำให้จริงจัง
ชาตีก็น่าพึ่ง เราก็น่าอยู่ดี

6. ถังขยะทั้ง 4 สี

7. ตัวอย่างกล่องดินสอจากขวดน้ำพลาสติก

3. แบบประเมินที่ใช้ในหลักสูตร

แบบประเมินหลักสูตร
“หนูน้อยวัยใส ใส่ใจคัดแยกขยะ”
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่เจ้าพระยา

ชื่อผู้เข้ารับการประเมิน.....

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
	3	2	1	
1) เพื่อให้ได้รู้จักประเภทของขยะ การคัดแยกขยะ				
2) เพื่อให้เด็กมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม				
3) เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าและประโยชน์ของวัสดุเหลือใช้				

หมายเหตุ : เกณฑ์การประเมิน

3 = ดี หมายถึง แสดงพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน

2 = ปานกลาง หมายถึง แสดงพฤติกรรมได้บ้างแต่ยังไม่ค่อยชัดเจน

1 = ควรเสริม หมายถึง แสดงพฤติกรรมได้ไม่ชัดเจน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ตำแหน่ง.....

(...../...../.....)

ประวัติของผู้จัดทำหลักสูตร

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล	นางสาวปราณี ชันติวงศ์
วัน เดือน ปี/เกิด	20 เดือน มกราคม พ.ศ. 2528
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 18 หมู่ 15 ตำบลแม่เลย์ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์
เชื้อชาติ	ไทย
สัญชาติ	ไทย
ศาสนา	พุทธ
สถานภาพ	สมรส

ประวัติการศึกษา

ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนบ้านคลองน้ำโจน พ.ศ. ๒๕๓๙
ระดับมัธยมศึกษา	โรงเรียนบ้านคลองน้ำโจน พ.ศ. ๒๕๔๔
ระดับปวช.	วิทยาลัยเทคนิคแม่วงก์ แผนกบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗
ระดับปริญญาตรี	ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ประวัติการทำงาน

สถานที่ปฏิบัติงาน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่เจ้าพระยา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดนครสวรรค์ 60150
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้ดูแลเด็ก
ประสบการณ์ทำงาน	5 ปี